

Németh Ferenc

∴ Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka
∴ ferencnemet@yahoo.co.uk

IGÉNYESSÉG, TUDOMÁNYOSSÁG ÉS A TÉNYEK TISZTELETE

A Létünk a vajdasági magyar tudományosság egyik fontos műhelye

Fastidiousness, Scholarliness, and Respect of Facts
(Létünk as a Significant Workshop of Hungarian Scholarliness)

Zahtevnost, naučnost i poštovanje fakata
Časopis Létünk kao jedna od značajnih radionica
vojvodanske mađarske naučnosti

A Létünk 1971-ben már az indulásnál új fejezetet nyitott a jugoszlávai/vajdasági magyar tudományos életben. A tudományos gondolkodás fejlesztésének igénye hívta életre, s a több mint négy évtizeden át a mai napig a magyar tudományosság fontos műhelye maradt, a tudósok, a kutatók és az egyetemi tanárok publikálási helye, a fiatal tudós-utánpótlás egyik melegágya. Noha idővel változott mögötte a társadalmi-politikai héttér, s annak ellenére, hogy hullámhegyek és hullámvölgyek váltakoztak történetében, mindvégig következetesen megmaradt az indulásnál meghirdetett három szerkesztési elv, az igényesség, a tudományosság és a tények tisztelete mellett. A több mint 900 nevet tartalmazó eddigi munkatársi/szerzői névsora (köztük több jeles akadémikus, tudós, egyetemi tanár, kutató) most, a 21. század elején továbbra is bővülni látszik, a tudományos folyóirat pedig megújult tartalommal és küllemben, friss szerkesztői elképzelésekkel, tanácskozások szervezésével továbbra is állhatatosan a vajdasági magyar tudományosság műhelye, amely nyitott mind a hazai, mind a Kárpát-medencei munkatársak felé.

Kulcsszavak: Létünk, tudományos műhely, tudós-utánpótlás, vajdasági magyar tudományosság

A *társadalmi igény* hívta életre 1971 nyarán a vajdasági magyar tudományosság hosszú életű, immár több mint négy évtizede megjelenő folyóiratát, amely indulásával új fejezetet nyitott a vajdasági magyar tudományos életben. Ezt látszik előrevetíteni az a folyóirat-alapítási határozat is, amelyet Vajdaság Dolgozó Népe Szocialista Szövetségének Tartományi Választmánya 1971. június 28-án fogadott el, s amely ezt a (politikai indítékokkal alátámasztott) társa-

dalmi igényt juttatja kifejezésre.¹ A folyóirat-alapító testület megindoklásában hangsúlyozta, hogy figyelembe vette „intézmények, tudományos és társadalmi munkások kezdeményezését, valamint azt az igényt, amely a *tudományos gondolkodás fejlesztésére* és a magyar nemzetiség etnikai sajátosságainak, kulturális, művészi és egyéb értékeinek ápolására irányul”, s ennek nyomán döntött egy „társadalmi kérdésekkel, kultúrával és művészettel foglalkozó magyar nyelvű folyóirat” alapításáról.² A megmutatkozó társadalmi igényt közelebbről azzal támasztották alá, hogy a vajdasági magyarság nemzeti sajátosságai, „valamint a tudományos gondolkodás, a kulturális és művészeti élet erősödése, az elméleti és gyakorlati kérdések megfelelő tudományos tárgyalást” igényelnek, s ezeknek szükséges teret, megnyilatkozási lehetőséget biztosítani.³ Az elmondottak mellett érvként még két fontos tényt hangsúlyoz a határozat: az akkori „tudományos, kulturális és művészi alkotómunka kiterjedésének”, valamint „a magyar nyelven alkotók tudományos, kulturális és művészeti lehetőségeit”, amelyek „reális alapját” képezték egy igényes és minőséges magyar nyelvű tudományos folyóirat beindításának.⁴

Első számát az akkori vajdasági magyar tudományos élet jeles művelői sorából összeállított szerkesztőbizottság⁵ indította útnak, Rehák László főszerkesztővel az élen.⁶ A testület tagjainak névsora (már az indulásnál, de később is) szemlátomást a tudományos élet sokszínűségét tükrözte, tekintettel arra, hogy nyelvészek, történészek, szociológusok, pedagógusok, jogászok és művészek kaptak benne helyet. Ők nyilván az induló folyóirat *átfogó jellegét* kívánták tükrözni.

A *Létünk* indulásakor fogalmazta meg Rehák László azokat a fontos *elveket*, amelyek nemcsak az első évfolyamok szerkesztéspolitikáján érhetők tetten, hanem irányadónak bizonyultak a folyóirat későbbi alakulástörténetében is.⁷

Az indítás közvetlen apropójaként „a társadalmi környezet igényét” jelölte meg, pontosítva, hogy ez az igény arra irányul, hogy „teljesebben, átfogóbban

¹ A VDNSZSZ TV határozata, társadalmi kérdésekkel, kultúrával és művészettel foglalkozó folyóirat megalapításáról. = *Létünk*, 1971/1. sz. 6.

² Uo.

³ Uo.

⁴ Uo.

⁵ Szerkesztőbizottság: Ágoston Mihály, Josip Buljovčić, Fehér Kálmán, dr. Györe Kornél (főszerkesztő-helyettes), dr. Matkovic József, dr. Rehák László (fő- és felelős szerkesztő), Sáfrány Imre, Sági András, dr. Tóth Lajos, dr. Várady Tibor, Vass Ádám (a szerkesztőbizottság titkára). = *Létünk*, 1971/1. sz., 4.

⁶ Rehák László mellett az elmúlt évtizedekben a folyóirat főszerkesztője volt Várady Tibor, Fehér Kálmán, Németh Ferenc és Bence Erika, a szerkesztésben pedig az évek során többen is segédkeztek.

⁷ [Rehák László]: Bevezető sorok. = *Létünk*, 1971/1. sz., 7.

és többet tudjunk meg magunkról, környezetünkéről és egész társadalmunkról”.⁸ Tényként könyvelte el, hogy a folyóirat „társadalmi tudatunk új területén indul”, s hogy munkatársai „az anyanyelvi közegben még nem afirmálódtak”.⁹ A szerkesztési elvekkel kapcsolatosan Rehák a többi között kitért arra, hogy a *Létünk* „tárgyköre igen széles”, ami egyben a tartalom sokszínűségét vetítette előre.¹⁰ Sokatmondóan nyomatékosította, hogy „tudományos eszközökkel” igyekszik majd „a társadalmi összefüggések és jelenségek mélyére hatolni”, továbbá, hogy a közölt írásoknál, tanulmányoknál az alapkövetelmény „az igényesség, a tárgyi adatszerűség” lesz, valamint „a tények tisztelete” a pusztá megsejtéssel szemben, „az analízis tisztelete” az intuíció ellenében.

A *Létünk* alapjában véve négy részre tagolt tartalmi egységgel indult. Az elsőben (legfontosabb közlésként) kiemelt hazai és külföldi szerzők tanulmányait hozta, a másodikban (symposion) tudományos tanácskozásokról adott hírt, beszámolót, a harmadikban (Jelen és múlt) a jelen, a közel- és a régmúlt különféle témáinak tudományos vizsgálódásait hozta, a negyedikben (Szemle) pedig a fontosabb tudományos munkákról közölt könyvismertetőket, kritikákat.¹¹ Noha a későbbiek során időnként szűkült vagy bővült a rovatok száma (Műhely, Tájékoztató, Dokumentum stb.)¹², e négy témakör, azaz tartalmi csoportosítás valamilyen formában csaknem napjainkig fennmaradt.

A tudományosság igényeinek való megfelelést (már az első számban) a tanulmányok szerb, illetve francia nyelvű összefoglalója szolgálta.¹³ Meglepő, hogy már az első számoktól (számanként) húsz-egynéhány szerb, magyar vagy magyarországi munkatársat tudott a folyóirat maga köré gyűjteni. Az 1980-as években (a *Létünk* első évfolyamaiban) egy-egy szakterület vonatkozásában (politika és szociológia) Rehák László, Stipe Šuvar és Sergej Flere, (irodalom- és művelődéstörténet) Bori Imre, (történelemtudomány) Slavko Gavrilović, Ljubivoje Cerović, Györe Kornél és Lőrinc Péter, (nyelvészet) Ágoston Mihály és Hock Rudolf, (jog és jogtörténet) Várady Tibor és Aleksandar Đurđev, (pedagógia és oktatás) Tóth Lajos és Bodrogvári Ferenc, (pszichológia) Hódi Sándor, (régészet) Szekeres László, (néprajz) Penavin Olga, (kapcsolattörténet) Veselinović Magdolna és Dávid András írásai érdemelnek megkülönböztetett figyelmet.

Ebben a tudományos műhelyben, amelyben folyamatosan lehetett publikálni, az elmúlt négy évtizedben (a már említettek mellett) a teljesség igénye nélkül az alábbi jeles írók, kutatók, egyetemi tanárok neveit említhetjük:

⁸ Uo.

⁹ Uo.

¹⁰ Uo.

¹¹ Lásd az első szám tartalmát (*Létünk*, 1971/1. sz.).

¹² Lásd pl.: *Létünk*, 1974/2–3. sz.

¹³ Lásd: *Létünk*, 1971/1. sz.

Bagi Ferenc, Balla Ferenc, Nikola Balog, Bányai János, Celler Tibor, Csáky Sörös Piroska, Csányi Erzsébet, Csapó Julianna, Csehák Kálmán, Cseh Márta, Amedeo di Francesco, Dömötör Tekla, Bela Duranci, Eörsi István, Fried István, Gábrity Molnár Irén, Nikola Gaćeša, Gajdos Tibor, J. Garai Béla, Géczy János, Gerold László, Gobby Fehér Gyula, Momčilo Grubač, Hegedűs Antal, Heller Ágnes, Hovány Lajos, Hózsa Éva, Juhász Erzsébet, Jung Károly, Juhász Géza, Káich Katalin, Kalapis Zoltán, Kántor Lajos, Kányádi Sándor, Katona Imre, Lajčo Klajn, Klein Rudolf, Ranko Končar, Konrád György, Korhecz Tamás, ifj. Korhecz Tamás, Körmendi Ferenc, Božidar Kovaček, Magyar László, Major Nándor, Orosz János, Milenko Palić, Pál Tibor, Papp György, Najdan Pašić, Pató Imre, Ricz Péter, Romsics Ignác, A. Sajti Enikő, Silling István, Szöllösy Vágó László, Tolnai Ottó és Tomán László. Tiszteletet parancsoló névsor ez, amely a folyóirat színvonaláról is tanúskodik.

A szerkesztőség – kezdettől fogva – a már affirmált, tekintélyes kutatók és egyetemi tanárok mellett fiatal, kezdő, pályájuk elején levő tudósoknak is megnyilatkozási teret biztosított. Így jelentkezett tanulmányával a *Létünk*-ben Borsos Márta és Dudás Judit¹⁴, továbbá Danyi Magdolna¹⁵, 1972-ben Szalma József¹⁶ és Ódri Ágnes¹⁷, 1974-ben Fejős István¹⁸, 1976-ban Bori Ágnes¹⁹ és még sokan mások, akik a későbbi években bontakoztatták ki tudományos munkásságukat, s akiknek a *Létünk* fontos (felvezető) műhelyként szolgált.

Sokatmondó adat, hogy az elmúlt négy évtizedben (1971–2011) több mint 900 szerző közreműködött a folyóiratban írással, cikkel, tanulmánnyal, tehát a *Létünk* könyvtárnyi szakmunkával és tanulmánnyal gazdagította a vajdasági magyar szellemi életet és tudományosságot.²⁰

A *Létünk* műhely-jellege abban is megmutatkozott, hogy tudományos tanácskozások szervezését, fontos konferenciák anyagának publikálását is felvál-

¹⁴ Borsos Márta: Janko Klikovac: Munkástanácsok Lengyelországban. = *Létünk*, 1972/1. sz., 189–190. Dudás Judit: Robert Escarpit: Az irodalom szociológiája. *Létünk*, 1972/1. sz., 193–194.

¹⁵ Danyi Magdolna: Jegyzet Gerold László művelődés-szociográfiai tanulmánykötetéről. = *Létünk*, 1971/1. sz., 185–187.

¹⁶ Szalma József: A megegyezéses bontás kérdése a készülő családjogi törvénykönyvben. = *Létünk*, 1972/6. sz., 133–140.

¹⁷ Ódri Ágnes: Radikális vátlatok a szociológiában. = *Létünk*, 1972/6. sz., 183–185.

¹⁸ Fejős István: A chilei rézbányák államosításának nemzetközi jogi kérdései. = *Létünk*, 1974/2–3. sz., 34–48.

¹⁹ Bori Ágnes: Új törekvések a szovjet filozófiai kutatásokban. = *Létünk*, 1974/2. sz., 151–155.

²⁰ Lásd: A láthatatlan változat. Válogatás a *Létünk* négy évtizedének anyagából. Válogatta és az előszót írta: Bence Erika. Forum Könyvkiadó, Újvidék, 2011. 237. A kötet CD-melléklete a folyóirat négy évtizedének anyagát tartalmazza.

lalta (és felvállalja ma is). A gazdag opusból hadd említsünk néhányat. 1979-ben hozta a folyóirat Az egyenjogú nyelvhasználatról szóló tanácskozás teljes anyagát²¹, 1984 őszén a *Létünk* a Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézetével karöltve kétnapos tanácskozást szervezett az ötvenéves *Híd* tiszteletére²², 2001-ben tette közzé a gróf Teleki Pál életével és munkásságával foglalkozó konferencia anyagát²³, 2005-ben publikálta az *Esélyek és lehetőségek a vajdasági magyar szórvány felzárkózására* című tanácskozás előadásait²⁴, 2006 őszén nemzetközi konferenciát szervezett (tematikus szám megjelentetésével) az 56-os magyar forradalom és szabadságharc 50. évfordulója emlékére²⁵, 2012 októberében nemzetközi hatókörű tudományos tanácskozást tartott *Társadalomtudományi, kultúratörténeti, kulturális antropológiai kutatások a XXI. század elején* címmel, s ezt a gyakorlatot folytatni látszik az idei évben is, a jelen tanácskozással.

A folyóirat tartalmi elemzése azt látszik igazolni, hogy a mindenkori szerkesztők az aktuális társadalmi és politikai témák mellett kiemelt figyelmet szenteltek a néprajznak. A közölt néprajzi témakörökből említést érdemelnek a paraszti életmódról²⁶, a védőszentekről²⁷, a népi gyermekjátékokról²⁸, a kézművességről (tematikus szám)²⁹, a kántorokról (tematikus szám)³⁰, a búcsújárásról (tematikus szám)³¹, a házasságról³² meg a népi táplálkozásról szóló írások.³³ Ugyancsak megkülönböztetett helyet foglaltak el a folyóiratban a hely- és mű-

²¹ Az egyenjogú nyelvhasználatról szóló tanácskozás. = *Létünk*, 1979/6. sz., 1101–1176.

²² Á. B. Gy.: Szimpozion a Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézete és a *Létünk* szerkesztősége szervezésében megtartott Híd-tanácskozásról. = *Létünk*, 1984/6. sz., 949–950.

²³ Tematikus *Létünk*-szám (2001/3–4. sz.): Gróf Teleki Pál élete és munkássága. Tudományos konferencia, Újvidék, 2001

²⁴ Esélyek és lehetőségek a vajdasági magyar szórvány felzárkózására. = *Létünk*, 2005/3. sz., 5–50.

²⁵ Németh Ferenc: A *Létünk* '56-os számáról. = *Létünk*, 2006/4. sz., 97–99.

²⁶ *Létünk*, 1989/5–6. sz., 639–805.

²⁷ *Létünk*, 1995/1–2. sz., 7–69.

²⁸ *Létünk*, 1996/3–4. sz., 7–197.

²⁹ *Létünk*, 1997/1–2. sz.

³⁰ *Létünk*, 1998/3–4. sz.

³¹ *Létünk*, 1999/1–2. sz.

³² *Létünk*, 2001/1–2. sz., 64–171.

³³ *Létünk*, 2002/3–4. sz., 68–145.

velődéstörténeti írások³⁴, de az irodalommal, irodalomtudománnyal és irodalomtörténettel foglalkozó tanulmányok³⁵ sem számítottak kivételnek.

Az 1990-es évek a *Létünk* életében a tanulmány pályázatok időszaka volt, amelyekkel egyrészt a meglévő munkatársi kör anyagi ösztönzését célozták, másrészt új, tehetséges kutatók megszólítását. Fontos példaként említhetjük, hogy a folyóirat 1983-ban szociológiai tanulmány pályázatot hirdetett³⁶, 1984-ben a Kultúra-Művészet-Társadalom volt a téma³⁷, 1985-ben pedig két pályázati téma is megfogalmazódott: Az életmódváltozás és annak közérzeti összefüggései, valamint a településszociológia tárgyköre.³⁸ 1987-ben a *Létünk* a ju-

³⁴ Gligor Popi: A vajdasági románok művelődéstörténete. = *Létünk*, 1973/1. sz., 123–131., Voigt Vilmos: Művelődéstörténeti rétegek és kérdések a magyar hagyományos gyógyításban. = *Létünk*, 1988/5. sz., 585–592., Káich Katalin: Zombor művelődéstörténetéből I–III. = *Létünk*, 2004/2. sz., 69–88., 2004/3–4. sz., 117–137., 2005/1. sz., 64–77., Kalapis Zoltán: A Zrínyi család emlékei Ozalytól Szalánkeménig. = *Létünk*, 2005/2. sz., 111–131., Kalapis Zoltán: Jelenkori összegezés némi visszpillantással. A vajdasági magyar helytörténeti irodalom a XXI. század elején. = *Létünk*, 2004/2. sz., 104–127., Kalapis Zoltán: Sajtótörténetünk fejezetei és dátumai 1848–1945. = *Létünk*, 1988/3–4. sz., 506–528., Kalapis Zoltán: Százötven éves sajtónk dátumai és fejezetei (1848–1998). = *Létünk*, 2002/1–2. sz., 13–36., Kalapis Zoltán: Padé monográfiája és monográfiája Herresbacher József. = *Létünk*, 2005/1. sz., 85–111., Hegedüs Antal: A bácskai és szerémségi katolikus népoktatás a 18. században. = *Létünk*, 1976/1. sz., 71–78., Hegedüs Antal: A bácskai jobbágyok a török hódoltság végén (1660–1880). = *Létünk*, 1981/1. sz., 147–169., Németh Ferenc: „A gyermek mint rajzoló művész”. = *Létünk*, 1994/1–2. sz., 49–64., Németh Ferenc: A zrenjanini magyar zenei élet kezdetei. = *Létünk*, 1988/5. sz., 725–743., Németh Ferenc: A zimonyi Hunyady-torony (1896). = *Létünk*, 2006/2. sz., 103–106. stb.

³⁵ Bányai János: Korszak és irodalmi érték. Az irodalmi avantgarde kérdéseiről. = *Létünk*, 1972/3–4. sz., 71–80., Bányai János: A Híd az intelligencia válságáról. (Singer Adolf írásáról). = *Létünk*, 1985/1. sz., 56–63., Bori Imre: Modernizmus a Hídban. = *Létünk*, 1985/1. sz., 128–132.,

Bori Imre: „Képzőművészművelődés... meghalt embereket kelt életre”. (Egy készülő Andrić-könyv fejezete). = *Létünk*, 1990/1. sz., 38–47., Bori Imre: A „valóság túlságos szeretete”. (A magyar naturalizmusról). = *Létünk*, 1988/5. sz., 622–630., Bori Imre: A Híd József Attila-képe. = *Létünk*, 1988/5. sz., 59–67., Bori Imre: Egy korszak Lukács György és a magyar irodalom kapcsolatában. = *Létünk*, 1985/6. sz., 779–795., Bori Imre: Marxizmus és irodalmi kritika kapcsolatai a jugoszláviai magyar irodalomban. = *Létünk*, 1972/5. sz., 47–58., Bordás Győző: A Gerard írójáról. 2009/2. sz., 19–23., Bordás Győző: Hit az irodalomban. = *Létünk*, 1997/3–4. sz., 257–260., Bordás Győző: Sinkó Ervin és az áprilisi Híd. = *Létünk*, 1985/1. sz., 150–156., Szeli István: Dositej-kommentárok. = *Létünk*, 1989/5–6. sz., 806–823., Gerold László: A háború előtti Híd kritikája a kortárs jugoszláviai magyar irodalomról. = *Létünk*, 1985/1. sz., 47–55., Utasi Csaba: Híd – 1940. = *Létünk*, 1985/1. sz., 122–127. stb.

³⁶ *Létünk*, 1983/2. sz.

³⁷ *Létünk*, 1984/2. sz.

³⁸ *Létünk*, 1985/1. sz.

goszláviai magyar zenekultúra témaköréből hirdetett tanulmány pályázatot³⁹ stb. Ezekkel serkentették a tudományos alkotómunkát s gazdagították a folyóirat tartalmát, meg bővítették munkatársi körét, sokszínűségét.

A 21. század, különösen az utóbbi néhány év, úgy tűnik, az újabb szerkesztési elvek érvényesítésének az időszaka, amelyben a *Létünk* „a térségi határokat átívelő tudományos diskurzusokat” szándékozik folytatni, úgy, hogy „lapjain feltételeket teremt a világ különböző részein működő kutatói műhelyek, intézmények, doktori iskolák tudományos diskurzusához, tapasztalatcseréjéhez, együttműködéséhez”.⁴⁰ Ugyanakkor, az új törekvésekkel és kihívásokkal összhangban, „kilép a nyomtatott megjelenés határai közül, és a jövőben is kiterjeszti megjelenési lehetőségeit – kerekasztal-beszélgetések, tudományos tanácskozások, kutatói műhelyek és doktoriskolák találkozója, internetkonferencia lebonyolítása, más elektronikus megjelenésformák alkalmazása révén – a hagyományos beszéd- és megjelenési formákon túlra.”⁴¹

A folyóirat formai és tartalmi megújulása⁴² az utóbbi években mindenekelőtt arra irányul, hogy megfeleljen a kor követelményeinek és az olvasók elvárásainak. Új témák⁴³, új munkatársak⁴⁴ fémjelzik jelenét. Mint főszerkesztője, Bence Erika fogalmaz, „a folyóirat a hazai tudományos és kulturális eredmények iránt érdeklődő közönséget szólítja meg, ugyanakkor a külföldi kutatói műhelyek kutatóinak együttműködése és jelenléte folytán a térségi tudományos eredmények egy tágabb kontextusba helyezetten is láthatóvá válnak”.⁴⁵

³⁹ *Létünk*, 1987/1. sz.

⁴⁰ Bence Erika: *Tudósképzés és kutatói műhelyek a felsőoktatásban.* = *Létünk* (rezümékötet), *Tudósképzés és kutatói műhelyek a felsőoktatásban.* Mentori-doktoranduszi konferencia. 2013. október 26., Forum Könyvkiadó Intézet, Újvidék, 2013. 3–4.

⁴¹ Uo.

⁴² Lásd az utóbbi néhány év folyóiratszámait: Grafikailag megújított fejléc, színes illusztrációk közlése, a tudományosság igényeinek való megfelelés (M53), szerb, magyar és angol nyelvű tartalomjegyzék és összefoglaló stb.

⁴³ Az új témáknak (kulturális és gazdasági antropológia, kultúrák áthatása, nyelvi kódváltás, imagológia stb.) az új rovatok (Elmélet-történet-kísérlet, Perspektíva, Szemle stb.) adnak helyet.

⁴⁴ A *Létünk* hangsúlyozottan nyitott nemcsak a hazai, hanem a külföldi, Kárpát-medencei munkatársak felé (lásd pl. Gécz János, Amedeo di Francesco, Karikó Sándor, Tapodi Zsuzsa és mások írásait). Ezt a nyitottságot a szerkesztőbizottság nemzetközi összetétele is szemlélteti: Juliane Brandt (München), Dobrenov-Major Mária (Brisbane), Amedeo di Francesco (Nápoly), Karikó Sándor (Szeged), Kartag-Ódri Ágnes, Mészáros Szécsényi Katalin, Németh Ferenc, Ózer Ágnes, Szilágyi Márton (Budapest), Vincze István (*Létünk*, 2012/4. sz.).

⁴⁵ Bence Erika: *Tudósképzés és kutatói műhelyek a felsőoktatásban.* = *Létünk* (rezümékötet), *Tudósképzés és kutatói műhelyek a felsőoktatásban.* Mentori-doktoranduszi konferencia. 2013. október 26., Forum Könyvkiadó Intézet, Újvidék, 2013. 3–4.

A *Létünk* aktivitásai közül előtérbe kerültek az éves tudományos tanácskozássok, amelyeknek egyben tudóstalálkozó jellege is van.⁴⁶ A folyóirat ugyanakkor visszatérni látszik a kezdőelvekhez is: az igényességhez, a tudományossághoz és a tények tiszteletéhez. Meg természetesen ahhoz az indulásnál kijelölt célhoz, hogy mindenkor a vajdasági magyar tudományos gondolkodás fejlődését szolgálja.

Fastidiousness, Scholarliness, and Respect of Facts
(Létünk as a Significant Workshop of Hungarian Scholarliness)

At its earliest days in 1971, *Létünk* opened a new chapter in the Hungarian academic life of Yugoslavia/Vojvodina. The need of advancement of scientific thought brought to life this workshop of Hungarian scholarship, a place of publication for researchers, scientists and university professors, as well as a hotbed for junior scientists, and this endeavour has continued for more than four decades. Although the social-political background has changed over time, and despite the fact that peaks and troughs alternated throughout its history, *Létünk* has all along remained consistent with the three founding principles: fastidiousness, scholarliness and respect of facts. The list of contributors so far holds more than 900 names (among them renowned academics, scholars, university professors, researchers), and it still seems to grow. Alongside with that, the journal has developed a new content and appearance, and exhibits fresh editorial ideas. Engaged in organizing conferences, it has continued steadfastly to serve as the workshop for scholarliness, welcoming colleagues both from the country and the Carpathian region.

Key words: *Létünk*, scientific workshop, junior scientist, Hungarian scholarliness in Vojvodina

Zahtevnost, naučnost i poštovanje fakata
Časopis *Létünk* kao jedna od značajnih radionica
vojvodanske mađarske naučnosti

Létünk (Stvarnost) je već svojom pojavom 1971. godine otvorio novo poglavlje u naučnom životu jugoslovenskih/vojvodanskih Mađara. Nastao je iz potrebe za razvojem naučne misli i tokom više od četiri decenije, sve do danas ostao važna radionica mađarske naučnosti, mesto publikovanja za naučnike,

⁴⁶ Lásd legfrissebb példaként az újjvidéki *Tudósképzés és kutatói műhelyek a felsőoktatásban* című mentori-doktoranduszi konferenciát, amelyet a *Létünk* a Forum-házban szervezett meg 2013. október 26-án.

istraživače i profesore univerziteta, jedan od rasadnika novih naraštaja mladih naučnika. Iako se iza njega s vremenom menjao društveno-politički milje, i uprkos tome, što su se u njegovoj istoriji smenjivali usponi i padovi, sve do danas ostao je dosledan u pogledu tri uređivačka načela koja je proklamovao već na samom startu: u pogledu zahtevnosti, naučnosti i poštovanja fakata. Spisak njegovih saradnika/autora koji do sada već broji preko 900 imena (među njima je više istaknutih akademika, naučnika, univerzitetskih profesora, istraživača), čini se da se danas, na početku 21. veka i dalje proširuje, dok ovaj naučni časopis sa novom sadržinom i novim izgledom, sa svežom uređivačkom koncepcijom, uz organizovanje savetovanja i nadalje istrajno opstaje kao radionica mađarske naučnosti u Vojvodini, otvorena kako prema domaćim saradnicima, tako i prema saradnicima iz Karpatske nizije.

Cljučne reči: Létünk (Stvarnost), naučna radionica, novi naraštaji naučnika, naučnost Mađara u Vojvodini

Beérkezés időpontja: 2013. október 26.

Közlésre elfogadva: 2013. november 11.